

Робоча програма дисципліни «Національна економіка»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

ОС БАКАЛАВР

120

Годин

Загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

4

Модулі

Змістовних блоки курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Національна економіка

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

ОП: Фінанси, банківська справа та страхування в УІСТ; Облік і оподаткування в УІСТ

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 120 годин / 4 кредити ЄКТС

Модулів: 4 змістовних блоки

Підсумковий контроль: Залік

Призначення дисципліни

Дисципліна «Національна економіка» формує у студентів системне розуміння закономірностей функціонування та розвитку національної економіки як цілісної соціально-економічної системи. Курс охоплює теоретичні основи національної економіки, макроекономічний аналіз, механізми державного регулювання, структурну політику та інтеграцію України у світову економіку.

Дисципліна є обов'язковим компонентом підготовки бакалаврів зі спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» за освітніми програмами у сфері фінансів, банківської справи, страхування, обліку та оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях.

Загальні компетентності

Аналітичне мислення

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації в макроекономічному контексті: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків щодо стану та тенденцій національної економіки.

Самоорганізація

Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки аналітичних записок, розрахункових робіт і презентацій з тематики національної економіки.

Комунікація

Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати макроекономічні явища, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні записки щодо стану національної економіки.

Командна робота

Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів, обговорення макроекономічних ситуацій та спільного пошуку рішень у сфері економічної політики.

Студент повинен вміти: аналізувати статистичну, нормативну та аналітичну інформацію щодо стану національної економіки; виділяти головне та узагальнювати результати; планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння національної економіки

Розуміння сутності національної економіки як цілісної системи, її структури, цілей та закономірностей розвитку. Знання принципів функціонування макроекономічних суб'єктів, інституціонального середовища та механізмів державного управління економікою.

Макроекономічний аналіз

Здатність аналізувати макроекономічні показники: ВВП, рівень інфляції, безробіття, платіжний баланс, рівень державного боргу, ефективність бюджетно-податкової та монетарної політики.

Державне регулювання та інтеграція

Знання інструментів і методів державного регулювання економіки, структурної та соціальної політики держави, а також засад зовнішньоекономічної діяльності та євроінтеграційного курсу України.

Студент повинен вміти: оцінювати стан національної економіки за ключовими макроекономічними показниками; характеризувати інструменти державного регулювання економіки; аналізувати структурні пропорції та тенденції розвитку економіки України; орієнтуватися в бюджетно-податковій та монетарній політиці держави; пояснювати вплив зовнішнього середовища та міжнародної інтеграції на розвиток національної економіки.

Результати навчання

→ Пояснення макроекономічних категорій

Пояснювати сутність макроекономічних категорій та явищ: ВВП, національний дохід, інфляція, безробіття, економічне зростання, державний борг, платіжний баланс, валютний курс.

→ Державна економічна політика

Характеризувати інструменти бюджетно-податкової, монетарної, структурної та зовнішньоекономічної політики; застосовувати методи оцінки їх ефективності та визначати основні тенденції регуляторної діяльності держави.

→ Аналіз стану національної економіки

Аналізувати основні показники функціонування національної економіки для виявлення тенденцій, структурних диспропорцій та проблем розвитку економіки України.

→ Нормативно-правова база

Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері державного регулювання національної економіки; використовувати офіційні статистичні та аналітичні джерела для обґрунтованих висновків.

Національна економіка як система: теоретичні засади

Тема 1.1

Національна економіка: поняття, структура, цілі та показники.
Сутність, складові та основні макроекономічні індикатори стану економіки.

Тема 1.2

Економічна система та її інституціональне середовище. Типи економічних систем, моделі ринкової економіки, інституціональна структура національної економіки.

Тема 1.3

Економічне зростання та циклічність. Теорії економічного зростання, фактори та показники, економічні цикли та антициклічна політика.

Тема 1.1 — Лекційний матеріал

Національна економіка: поняття, структура, цілі та показники

Лекція 1–2 (4 год.): Поняття національної економіки: сутність, ознаки, місце у системі економічних наук. Суб'єкти національної економіки: домогосподарства, підприємства (фірми), держава, закордон. Структура національної економіки: галузева, секторальна, регіональна, відтворювальна.

Система національних рахунків (СНР): ВВП та методи його розрахунку (витратний, дохідний, виробничий). ВВП, ЧВП, НД, ОД. Номінальний і реальний ВВП, дефлятор ВВП, індекс споживчих цін (ІСЦ). Показники рівня життя населення.

Ключові питання лекції

- Поняття та ознаки національної економіки як системи
- Суб'єкти та об'єкти національної економіки
- Галузева та секторальна структура національної економіки
- Система національних рахунків: принципи побудови
- Методи розрахунку ВВП
- Дефлятор ВВП та ІСЦ: відмінності та застосування
- Макроекономічні показники в контексті Цілей сталого розвитку

❏ Нормативна база: Конституція України (ст. 1, 13, 95–98), Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України».

Тема 1.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Розрахунок ВВП трьома методами за умовними даними національної економіки: витратним ($C + I + G + NX$), дохідним (зарплата + рента + відсотки + прибуток + амортизація + непрямі податки) та виробничим (додана вартість по галузях).

Завдання 2. Визначення реального ВВП через дефлятор та ІСЦ; порівняльний аналіз номінального і реального ВВП України за останні 3 роки за даними Держстату.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О., Кожемяченко О. О., Кузьмінська Н. Л., Шашина М. В. «Національна економіка» — частини 1–2
- Підготовка порівняльного аналізу структури ВВП України та однієї з країн ЄС за даними Держстату та Євростату
- Складання схеми «Система макроекономічних показників» з розрахунковими формулами
- Пошук актуальних даних про ВВП України на ukrstat.gov.ua та bank.gov.ua

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати основні макроекономічні показники (ВВП, реальний ВВП, дефлятор), характеризувати структуру національної економіки та інтерпретувати статистичні дані.

Тема 1.2 — Лекційний матеріал

Економічна система та її інституціональне середовище

Лекція 3 (2 год.): Поняття економічної системи: елементи, зв'язки, типи. Класифікація економічних систем: традиційна, командно-адміністративна, ринкова, змішана. Моделі ринкової економіки: американська, японська, скандинавська (соціально орієнтована), транзитивна (перехідна).

Інституціональне середовище: формальні та неформальні інститути; роль інститутів у забезпеченні ефективності економіки. Особливості економічної системи України: трансформаційні процеси, відхід від командно-адміністративної системи, становлення ринкових відносин, євроінтеграційний курс.

Ключові питання лекції

- Сутність та елементи економічної системи
- Критерії класифікації економічних систем
- Порівняльний аналіз моделей ринкової економіки
- Інститути та їх роль у функціонуванні економіки
- Специфіка перехідної (транзитивної) економіки
- Особливості трансформації економічної системи України
- Євроінтеграція як інституційна трансформація

Тема 1.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Порівняльний аналіз моделей економічних систем: заповнення порівняльної таблиці за критеріями (форма власності, механізм координації, роль держави, соціальна захищеність, приклади країн).

Завдання 2. Кейс: характеристика економічної системи України на сучасному етапі — визначення ознак перехідної економіки, досягнень і проблем ринкової трансформації.

Завдання 3. Міні-дискусія: «Яка модель ринкової економіки є найбільш прийнятною для України?» — аргументація позиції.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Економічні теорії та базисні інститути»
- Підготовка аналітичної записки: «Особливості ринкової трансформації економічної системи України» (1–2 сторінки)
- Складання порівняльної таблиці моделей змішаної економіки (США, Німеччина, Японія, Швеція, Україна)
- Ознайомлення з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС (відповідні розділи) на zakon.rada.gov.ua

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати типи економічних систем, порівнювати моделі ринкової економіки та аналізувати особливості трансформаційних процесів в Україні.

Тема 1.3 — Лекційний матеріал

Економічне зростання та циклічність

Лекція 4 (2 год.): Економічне зростання: поняття, типи (екстенсивне, інтенсивне), фактори (праця, капітал, технології, природні ресурси, інституційне середовище). Показники економічного зростання: темп приросту реального ВВП, ВВП на душу населення. Теорії економічного зростання: неокласична (Солоу), ендогенна (Ромер). Джерела сталого економічного зростання.

Економічні цикли: поняття, фази (пожвавлення, підйом, рецесія, депресія). Причини та механізм циклічних коливань. Антициклічна стабілізаційна політика: вбудовані стабілізатори та дискреційні заходи.

Ключові питання лекції

- Поняття та типи економічного зростання
- Фактори та джерела довгострокового економічного зростання
- Модель Солоу та її висновки для економічної політики
- Ендогенна теорія зростання: роль інновацій та людського капіталу
- Фази економічного циклу та їх характеристики
- Вбудовані стабілізатори та дискреційна стабілізаційна політика
- Аналіз економічного циклу в Україні (2008–2024 рр.)

Тема 1.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Розрахунок і аналіз темпів економічного зростання України за 2019–2024 рр. за даними Держстату: визначення фаз циклу, виявлення причин коливань ВВП.

Завдання 2. Порівняльний аналіз темпів зростання ВВП на душу населення України та країн ЄС: графічна побудова та висновки.

Завдання 3. Кейс: оцінка антициклічної політики НБУ та Уряду в умовах кризи (за матеріалами Інфляційного звіту НБУ 2023–2024 рр.).

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Чинники розвитку національної економіки»
- Підготовка реферату: «Економічне зростання України в умовах воєнного стану: виклики та перспективи» (3–4 сторінки)
- Аналіз Інфляційного звіту НБУ (актуальний випуск): bank.gov.ua
- Пошук даних про динаміку реального ВВП України на ukrstat.gov.ua та порівняння з країнами ЄС

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати динаміку економічного зростання, визначати фази ділового циклу та характеризувати антициклічну економічну політику.

Макроекономічна рівновага та державна фінансова політика

Тема 2.1

Сукупний попит і сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага: моделі AD-AS, кейнсіанська модель, мультиплікатор.

Тема 2.2

Ринок праці та зайнятість. Безробіття: форми, показники, соціально-економічні наслідки; державна політика зайнятості.

Тема 2.3

Інфляція та антиінфляційна політика. Сутність, причини, види інфляції, її наслідки, зв'язок із безробіттям (крива Філіпса).

Тема 2.4

Бюджетно-податкова політика держави. Державний бюджет, бюджетний дефіцит, державний борг, фінансова політика та її інструменти.

Тема 2.1 — Лекційний матеріал

Сукупний попит і сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага

Лекція 5–6 (4 год.): Сукупний попит (AD): склад ($C + I + G + NX$), цінові та нецінові чинники зміни. Сукупна пропозиція (AS): короткострокова та довгострокова криві, чинники зміни. Макроекономічна рівновага в моделі AD-AS: встановлення рівноважного рівня ВВП та цін, відхилення від рівноваги та механізми відновлення.

Кейнсіанська модель рівноваги: споживання та заощадження; інвестиції та їх детермінанти. Модель «кейнсіанського хреста»: рівноважний ВВП через рівність витрат і доходів. Мультиплікатор: поняття, формула, графічна інтерпретація. Мультиплікатор витратів, податковий мультиплікатор, мультиплікатор збалансованого бюджету.

Ключові формули

- **$AD = C + I + G + NX$**
- **Мультиплікатор = $1 / (1 - MPC)$** , де MPC — гранична схильність до споживання
- **$\Delta VВП = \text{Мультиплікатор} \times \Delta I$**
- **$Y = C + S$** (дохід = споживання + заощадження)

Ключові питання лекції

- Структура сукупного попиту та чинники його зміни
- Криві AS (короткострокова та довгострокова)
- Рівновага в моделі AD-AS та наслідки шоків
- Кейнсіанська функція споживання та заощадження
- Мультиплікатор та його роль в економічній політиці

Тема 2.1 – Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Графічний аналіз моделі AD-AS: побудова кривих AD і AS, визначення рівноважного ВВП і рівня цін, аналіз зміщення кривих під впливом шоків попиту та пропозиції.

Задача 2. Розрахунок мультиплікатора та прирощення ВВП при зміні автономних інвестицій або державних видатків. Порівняння мультиплікаторів витрат і податків.

Задача 3. Розрахунок рівноважного ВВП у кейнсіанській моделі через функцію споживання та заощадження; визначення рецесійного/інфляційного розриву.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Макроекономічна рівновага»
- Опрацювання посібника: Тульчинська С. О., Покровська Н. М. «Макроекономіка: Практикум» — теми «AD-AS», «Кейнсіанська модель» (КПІ, 2023)
- Виконання розрахункового завдання: аналіз змін у структурі ВВП України за компонентами AD (за даними ukrstat.gov.ua)
- Розв'язання типових задач на розрахунок мультиплікатора (5 задач)

Очікуваний результат: студент вміє будувати модель AD-AS, визначати рівноважний ВВП, розраховувати мультиплікатор та аналізувати наслідки макроекономічних шоків.

Тема 2.2 — Лекційний матеріал

Ринок праці та зайнятість. Безробіття

Лекція 7 (2 год.): Ринок праці: попит на працю, пропозиція праці, рівноважна заробітна плата. Зайнятість і безробіття: поняття, категорії населення (зайняті, безробітні, економічно неактивні). Рівень безробіття: формула, офіційний та прихований. Природний рівень безробіття (NAIRU). Форми безробіття: фрикційне, структурне, циклічне, технологічне.

Закон Оукена: зв'язок між циклічним безробіттям і відхиленням реального ВВП від потенційного. Соціально-економічні наслідки безробіття. Державна політика зайнятості: активна (перекваліфікація, субсидії, громадські роботи) та пасивна (допомога по безробіттю).

Ключові формули та показники

- **Рівень безробіття** = $\text{Безробітні} / \text{Робоча сила} \times 100\%$
- **Закон Оукена:** зростання циклічного безробіття на 1% → ВВП нижче потенційного на ~2–2,5%
- **Рівень зайнятості** = $\text{Зайняті} / \text{Населення 15–70 років} \times 100\%$

Ключові питання

- Механізм функціонування ринку праці
- Класифікація форм безробіття та їх причини
- Природний рівень безробіття та NAIRU
- Закон Оукена та його практичне застосування
- Державна політика зайнятості в Україні

Тема 2.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок рівня зайнятості та безробіття за умовними даними: визначення складу робочої сили, рівня безробіття, природного рівня безробіття.

Задача 2. Застосування закону Оукена: визначення втрат реального ВВП через циклічне безробіття. Аналіз даних України (ukrstat.gov.ua).

Задача 3. Кейс: аналіз ринку праці України в умовах воєнного стану — зміна рівня зайнятості, структурні зрушення, вплив міграції на ринок праці.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Ринок праці»
- Підготовка аналітичної записки: «Ринок праці України: сучасний стан та тенденції» (за даними Держстату та МОП, 2023–2024)
- Ознайомлення з Законом України «Про зайнятість населення» (zakon.rada.gov.ua)
- Розв'язання задач на розрахунок показників ринку праці та закону Оукена (4 задачі)

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати показники ринку праці, класифікувати форми безробіття, застосовувати закон Оукена та характеризувати державну політику зайнятості.

Тема 2.3 — Лекційний матеріал

Інфляція та антиінфляційна політика

Лекція 8 (2 год.): Інфляція: поняття, вимірювання (ІСЦ, дефлятор ВВП, ІЦВ). Причини інфляції: інфляція попиту (надлишковий AD), інфляція витрат (шоки AS), монетарна інфляція (кількісна теорія грошей). Класифікація інфляції за темпами: помірна, галопуюча, гіперінфляція. Наслідки інфляції: перерозподільні ефекти, деформація відносних цін, невизначеність.

Крива Філіпса: короткострокова (обернений зв'язок між інфляцією та безробіттям) та довгострокова (вертикальна при природному рівні безробіття). Стагфляція. Антиінфляційна політика: монетарні обмеження, таргетування інфляції, доходна політика.

Ключові показники

- **Темп інфляції** = $(\text{ІСЦ}_t - \text{ІСЦ}_{\{t-1\}}) / \text{ІСЦ}_{\{t-1\}} \times 100\%$
- **Рівняння Фішера:** $MV = PQ$ (гроші $\times$ швидкість = ціни $\times$ ВВП)
- **Реальна ставка %** = **Номінальна** – **Інфляція** (ефект Фішера)

Ключові питання

- Методи вимірювання інфляції та їх відмінності
- Монетарна теорія інфляції та кількісна теорія грошей
- Крива Філіпса: короткострокова та довгострокова версія
- Таргетування інфляції: досвід НБУ
- Антиінфляційна політика в Україні

Тема 2.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок ІСЦ та темпу інфляції за умовними даними «споживчого кошика». Порівняння темпів інфляції в Україні та країнах ЄС за 2022–2024 рр.

Задача 2. Аналіз кривої Філіпса: побудова короткострокової кривої за даними про інфляцію та безробіття в Україні (2019–2024 рр.). Виявлення стагфляційних явищ.

Задача 3. Визначення реальних процентних ставок через ефект Фішера: порівняння номінальних ставок НБУ та рівня інфляції.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Інфляція»
- Аналіз Інфляційного звіту НБУ (2023–2024): bank.gov.ua — виявлення причин та тенденцій інфляції в Україні
- Підготовка аналітичної записки: «Таргетування інфляції НБУ: механізм, ефективність, виклики воєнного часу»
- Розв'язання задач на розрахунок ІСЦ, темпу інфляції, реальних ставок (4 задачі)

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати індекси цін, аналізувати причини та наслідки інфляції, застосовувати криву Філіпса та характеризувати антиінфляційну політику.

Тема 2.4 — Лекційний матеріал

Бюджетно-податкова політика держави

Лекція 9–10 (4 год.): Державний бюджет: поняття, структура (доходи — податки та неподаткові надходження; видатки — поточні та капітальні). Бюджетний дефіцит і профіцит: причини, наслідки, методи фінансування (монетизація, державні запозичення). Державний борг: внутрішній і зовнішній, показники боргового навантаження, проблема державного боргу України.

Фіскальна політика: автоматична (вбудовані стабілізатори — прогресивне оподаткування, соціальні трансферти) та дискреційна (зміна ставок податків, обсягу видатків). Принципи оподаткування. Крива Лаффера. Бюджетний процес в Україні.

Показники та формули

- **Бюджетний дефіцит = Видатки - Доходи**
- **Борговий тягар = Держборг / ВВП × 100%**
- **Мультиплікатор видатків = $1 / (1 - MPC)$**
- **Мультиплікатор податків = $-MPC / (1 - MPC)$**

Ключові питання

- Структура Державного бюджету України
- Фіскальна політика: автоматична та дискреційна
- Бюджетний дефіцит: причини, наслідки, фінансування
- Державний борг України: обсяг, структура, управління
- Крива Лаффера та оптимізація оподаткування

Тема 2.4 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Аналіз структури Державного бюджету України: розрахунок частки окремих статей доходів і видатків, визначення дефіциту/профіциту та джерел його фінансування (за даними mof.gov.ua).

Задача 2. Розрахунок мультиплікаторів фіскальної політики: порівняння ефекту збільшення державних видатків та зниження податків на ВВП. Аналіз «ефекту витіснення».

Задача 3. Оцінка боргового навантаження: розрахунок показника держборг/ВВП для України та порівняння з критерієм Маастрихту (60% ВВП).

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Роль держави в національній економіці»
- Аналіз Державного бюджету України на поточний рік (mof.gov.ua): структура доходів і видатків, бюджетний дефіцит
- Підготовка аналітичної записки: «Державний борг України: динаміка, структура та управління»
- Ознайомлення з Бюджетним кодексом України (zakon.rada.gov.ua)

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати структуру державного бюджету, розраховувати мультиплікатори фіскальної політики, характеризувати бюджетний дефіцит і державний борг.

Монетарна сфера та фінансовий сектор національної економіки

Тема 3.1

Грошово-кредитна система та монетарна політика. Грошова маса, попит і пропозиція грошей, банківська система, інструменти НБУ.

Тема 3.2

Фінансовий ринок та інвестиції в національну економіку. Структура фінансового ринку, цінні папери, фондовий ринок, інвестиційний клімат.

Тема 3.3

Структурна та соціальна політика держави. Галузева структура, промислова та аграрна політика, соціальна сфера, людський капітал.

Тема 3.4

Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна інтеграція. Зовнішня торгівля, платіжний баланс, валютний ринок, євроінтеграція України.

Тема 3.1 — Лекційний матеріал

Грошово-кредитна система та монетарна політика

Лекція 11–12 (4 год.): Гроші: функції, форми, грошові агрегати (M0, M1, M2, M3). Грошовий ринок: попит на гроші (трансакційний, застережний, спекулятивний) та пропозиція грошей. Грошовий мультиплікатор. Банківська система: дворівнева структура (НБУ + комерційні банки). Функції Національного банку України.

Монетарна політика: цілі (цінова стабільність, підтримка гривні), інструменти (облікова ставка, обов'язкові резерви, операції на відкритому ринку). «М'яка» та «жорстка» монетарна політика. Таргетування інфляції як режим монетарної політики НБУ. Трансмісійний механізм монетарної політики.

Ключові формули

- **Грошовий мультиплікатор = $1 / \text{Норма обов'язкових резервів}$**
- **Рівняння Фішера (обмін): $MV = PY$**
- **Реальний відсоток = Номінальний – Інфляція**

Ключові питання

- Грошові агрегати та структура грошової маси України
- Попит на гроші: теорія ліквідності переваги Кейнса
- Інструменти монетарної політики НБУ
- Трансмісійний механізм: канали впливу монетарної політики
- Монетарна політика НБУ в умовах воєнного стану

Тема 3.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Розрахунок грошового мультиплікатора та визначення обсягу грошової маси при зміні норми обов'язкових резервів. Аналіз структури грошових агрегатів України.

Задача 2. Аналіз монетарної трансмісії: побудова моделі «зміна облікової ставки НБУ → ставки по кредитах → інвестиції → ВВП». Аналіз динаміки облікової ставки НБУ (2022–2024 рр.).

Задача 3. Кейс: оцінка ефективності монетарної політики НБУ у контексті таргетування інфляції — аналіз Інфляційного звіту НБУ (bank.gov.ua).

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Монетарна сфера»
- Опрацювання посібника: Тульчинська С. О., Покровська Н. М. «Макроекономіка: Практикум» — теми «Грошовий ринок», «Монетарна політика» (КПІ, 2023)
- Підготовка аналітичної записки: «Монетарна політика НБУ: інструменти та ефективність у 2023–2024 рр.»
- Ознайомлення з Законом України «Про Національний банк України» (zakon.rada.gov.ua)

Очікуваний результат: студент вміє розраховувати грошовий мультиплікатор, характеризувати інструменти монетарної політики НБУ та аналізувати трансмісійний механізм.

Тема 3.2 — Лекційний матеріал

Фінансовий ринок та інвестиції в національну економіку

Лекція 13 (2 год.): Фінансовий ринок: структура (грошовий ринок, ринок капіталів, ринок цінних паперів, страховий ринок, валютний ринок). Цінні папери: акції, облігації, деривативи — характеристики та інструменти. Фондовий ринок: функції, учасники, індекси (ПФТС, S&P 500 як орієнтир). Небанківські фінансові інститути: страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні фонди.

Інвестиції в національну економіку: валові та чисті інвестиції, форми інвестицій. Іноземні прямі інвестиції (ПІІ): чинники залучення, роль у розвитку економіки. Інвестиційний клімат України: рейтинги, проблеми, напрями покращення. Державне стимулювання інвестицій.

Ключові питання

- Структура та функції фінансового ринку
- Акції та облігації: характеристики та ціноутворення
- Фондовий ринок України: стан та перспективи розвитку
- Чинники залучення ПІІ та інвестиційний клімат
- Роль страхового ринку у фінансуванні національної економіки
- Державне регулювання фінансового ринку України

Тема 3.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Аналіз структури фінансового ринку України: огляд ринку цінних паперів, страхового та валютного ринків за даними НБУ та НК ЦПФР (2023–2024 рр.).

Задача 2. Оцінка інвестиційного клімату України: аналіз динаміки ПІІ, порівняння з країнами Центральної та Східної Європи. Виявлення основних чинників та бар'єрів для іноземних інвестицій.

Задача 3. Кейс: розробка пропозицій щодо покращення інвестиційного клімату в Україні для залучення ПІІ у пріоритетні галузі (ІТ, відновлювана енергетика, агропромисловий комплекс).

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Фінансовий ринок»
- Підготовка реферату: «Іноземні прямі інвестиції в Україну: стан, тенденції та перспективи» (3–4 сторінки)
- Аналіз даних НБУ про ПІІ та фінансовий ринок: bank.gov.ua
- Ознайомлення з Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (zakon.rada.gov.ua)

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати структуру фінансового ринку, аналізувати інвестиційний клімат України та обґрунтовувати заходи щодо його покращення.

Тема 3.3 — Лекційний матеріал

Структурна та соціальна політика держави

Лекція 14 (2 год.): Структура національної економіки: галузева (промисловість, сільське господарство, послуги), секторальна (первинний, вторинний, третинний сектори), регіональна. Структурні зрушення та деіндустріалізація. Промислова та аграрна політика: пріоритети, інструменти, програми. Інноваційна складова структурної трансформації: роль IT-сектору для України.

Соціальна сфера: соціальна політика держави: цілі, принципи, інструменти (мінімальна заробітна плата, прожитковий мінімум, соціальне страхування, пенсійна система). Людський капітал: поняття, складові, роль освіти та охорони здоров'я. Нерівність доходів: коефіцієнт Джині, децильний коефіцієнт, крива Лоренца.

Ключові питання

- Галузева структура економіки України та структурні зрушення
- Промислова та аграрна політика: сучасні пріоритети
- Роль IT-сектору у структурній трансформації економіки
- Соціальна політика: цілі, принципи та інструменти
- Пенсійна система України: реформування
- Людський капітал як чинник конкурентоспроможності
- Вимірювання нерівності: крива Лоренца та коефіцієнт Джині

Тема 3.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз структури ВВП України за видами економічної діяльності: побудова діаграми, порівняння з країнами ЄС, виявлення структурних диспропорцій та тенденцій.

Завдання 2. Побудова кривої Лоренца для України за даними Держстату: розрахунок коефіцієнта Джині, порівняння з показниками інших країн, висновки щодо нерівності доходів.

Завдання 3. Кейс: оцінка ролі ІТ-сектору в структурній трансформації економіки України — частка в ВВП, зайнятість, експортний потенціал.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Держава і суспільство в національній економіці»
- Підготовка аналітичної записки: «Соціальна нерівність в Україні: сучасний стан та напрями зниження» (за даними ukrstat.gov.ua)
- Ознайомлення з Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (zakon.rada.gov.ua)
- Підготовка таблиці «Порівняльний аналіз соціальних стандартів України та країн ЄС»

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати галузеву структуру економіки, будувати криву Лоренца, оцінювати нерівність доходів та характеризувати інструменти соціальної політики.

Тема 3.4 — Лекційний матеріал

Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна інтеграція

Лекція 15 (2 год.): Зовнішня торгівля: теорії порівняльних переваг (Рікардо) і конкурентних переваг (Портер). Торговельна політика: протекціонізм (тарифи, квоти, субсидії) та вільна торгівля. Платіжний баланс: структура (рахунок поточних операцій, рахунок капіталу, фінансовий рахунок), аналіз платіжного балансу України.

Валютний ринок: валютний курс (фіксований, плаваючий, керований), чинники формування, девальвація та ревальвація. Міжнародна інтеграція: форми (зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний і монетарний союз). Євроінтеграційний курс України: Угода про асоціацію, статус кандидата в члени ЄС, напрями адаптації.

Ключові поняття

- Теорія порівняльних переваг та умови вигідності зовнішньої торгівлі
- Торговельне сальдо: формула та аналіз для України
- Структура платіжного балансу України (НБУ, bank.gov.ua)
- Валютний курс: режими та чинники формування гривні
- Угода про асоціацію Україна–ЄС: основні положення
- Статус кандидата в члени ЄС: умови та прогрес

Тема 3.4 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Задача 1. Аналіз платіжного балансу України за останній рік (НБУ, bank.gov.ua): структура рахунків, сальдо поточних операцій, зовнішній борг. Порівняльний аналіз 2022–2024 рр.

Задача 2. Розрахунок і аналіз курсу гривні: визначення реального обмінного курсу через паритет купівельної спроможності; аналіз впливу девальвації на зовнішню торгівлю та інфляцію.

Задача 3. Кейс: оцінка перспектив і ризиків євроінтеграції для економіки України — аналіз торговельної та фінансової складових Угоди про асоціацію.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Євроінтеграція»
- Підготовка аналітичної записки: «Зовнішня торгівля України після 2022 р.: переорієнтація ринків та нові виклики»
- Аналіз платіжного балансу України: bank.gov.ua — квартальні дані за останній рік
- Ознайомлення з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС (розділи про торгівлю): zakon.rada.gov.ua

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати платіжний баланс, характеризувати валютний ринок, оцінювати вплив зовнішньоекономічної діяльності та євроінтеграції на розвиток національної економіки.

Стратегічний розвиток, безпека та відновлення національної економіки

Тема 4.1

Конкурентоспроможність національної економіки: індекси, чинники, стратегії підвищення конкурентоспроможності України.

Тема 4.2

Інноваційна та цифрова трансформація економіки. ІТ-сектор, цифровізація державного управління, економіка знань як основа розвитку.

Тема 4.3

Економічна безпека держави. Поняття, складові, індикатори, загрози та механізм забезпечення економічної безпеки України.

Тема 4.4

Повоєнне відновлення та стратегічний розвиток національної економіки. Концепція відбудови, пріоритетні напрями, цифрова трансформація.

Тема 4.1 — Лекційний матеріал

Конкурентоспроможність національної економіки

Лекція 16–17 (4 год.): Конкурентоспроможність національної економіки: поняття, рівні (товару, підприємства, галузі, країни). Міжнародні індекси конкурентоспроможності: Глобальний індекс конкурентоспроможності WEF (GCI), Індекс легкості ведення бізнесу (Doing Business), Індекс економічної свободи Heritage Foundation. Позиція України в міжнародних рейтингах та чинники відставання.

Чинники конкурентоспроможності: інституційне середовище, інфраструктура, макроекономічна стабільність, охорона здоров'я та освіта, технологічна готовність, інновації. Стратегії підвищення конкурентоспроможності: алмаз Портера, промислова політика, технологічна модернізація.

Шляхи підвищення конкурентоспроможності

- Поліпшення інституційного середовища та боротьба з корупцією
- Розвиток IT-сектору та цифрової інфраструктури
- Підвищення якості освіти та розвиток людського капіталу
- Зниження регуляторного навантаження на бізнес
- Розвиток транспортної та енергетичної інфраструктури
- Стимулювання інноваційної діяльності та R&D
- Зміцнення верховенства права та захист прав власності

Тема 4.1 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз позиції України у міжнародних рейтингах конкурентоспроможності (GCI WEF, IMD): виявлення сильних і слабких сторін за субіндексами. Динаміка за 2019–2023 рр.

Завдання 2. SWOT-аналіз конкурентоспроможності економіки України: виявлення конкурентних переваг (аграрний потенціал, ІТ-сектор, географічне положення) та слабких сторін. Формулювання стратегічних рекомендацій.

Завдання 3. Кейс: аналіз алмазу Портера для визначення конкурентних переваг ІТ-галузі України.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Потенціали та конкурентоспроможність»
- Підготовка аналітичної записки: «Конкурентоспроможність України у міжнародних рейтингах: сучасний стан та напрями покращення»
- Аналіз звіту WEF Global Competitiveness Report (актуальне видання): weforum.org
- Опрацювання статті: Тульчинська С. О., Солосіч О. С., Костюнік О. В. «Секторальна економіка: конспект лекцій» — КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати конкурентоспроможність національної економіки за міжнародними рейтингами, проводити SWOT-аналіз та розробляти рекомендації щодо її підвищення.

Тема 4.2 — Лекційний матеріал

Інноваційна та цифрова трансформація економіки

Лекція 18–19 (4 год.): Інноваційна система: поняття, складові (наука, освіта, виробництво, ринок). Класифікація інновацій (продуктові, процесні, організаційні, маркетингові). Показники інноваційного розвитку: витрати на R&D (% ВВП), Глобальний інноваційний індекс (GII). Особливості інноваційної системи України та напрями розвитку.

Цифрова трансформація: цифрова економіка: поняття, складові, вимірювання. IT-сектор України: структура, обсяги, міжнародна конкурентоспроможність. Цифровізація державного управління: Дія, електронні сервіси, е-уряд. Штучний інтелект та великі дані (Big Data) у державному управлінні. Індустрія 4.0 та її вплив на структуру зайнятості.

Ключові питання

- Національна інноваційна система: моделі та складові
- Глобальний інноваційний індекс: позиція України
- IT-сектор як локомотив інноваційного розвитку України
- Платформа Дія: цифровізація державних послуг
- Штучний інтелект у банківській справі та фінансах
- Вплив цифровізації на ринок праці та зайнятість
- Індустрія 4.0: можливості та виклики для України

Тема 4.2 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз інноваційного потенціалу України за Глобальним інноваційним індексом (GII): порівняння субіндексів з країнами ЄС, виявлення слабких позицій та пропозиції щодо покращення.

Завдання 2. Дослідження IT-сектору України: частка у ВВП, обсяг IT-експорту, кількість спеціалістів, рейтинги (IAOP, Tholons). Аналіз впливу IT-сектору на платіжний баланс.

Завдання 3. Кейс: цифровізація державного управління через платформу Дія — перелік послуг, охоплення, економічний ефект від зменшення транзакційних витрат.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Інноваційний розвиток»
- Опрацювання посібника: Тульчинська С. О., Солосіч О. С., Костюнік О. В. «Секторальна економіка» — КПІ, 2024
- Підготовка реферату: «Цифрова трансформація державного управління в Україні: платформа Дія та перспективи е-уряду» (3–4 сторінки)
- Аналіз даних IT-асоціацій (BRDO, IT Ukraine): частка IT у ВВП та експорті послуг

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати інноваційну систему та рівень цифровізації національної економіки, аналізувати роль IT-сектору та оцінювати перспективи цифрової трансформації.

Тема 4.3 — Лекційний матеріал

Економічна безпека держави

Лекція 20 (2 год.): Економічна безпека держави: поняття, складові (фінансова, виробнича, продовольча, енергетична, зовнішньоекономічна, інформаційна безпека). Індикатори економічної безпеки та порогові значення. Класифікація загроз: зовнішні (нестабільність світових ринків, агресія, санкції) та внутрішні (тінізація економіки, корупція, енергозалежність, демографічна криза).

Механізм забезпечення економічної безпеки: методи управління загрозами, роль державних органів (РНБО, Мінекономіки, НБУ). Тінізація економіки: масштаби, причини, наслідки, методи детінізації. Особливості забезпечення економічної безпеки в умовах воєнного стану в Україні.

Ключові питання

- Складові та рівні економічної безпеки держави
- Порогові значення індикаторів економічної безпеки
- Зовнішні загрози: наслідки збройної агресії для економіки
- Тінізація економіки: виміри та методи детінізації
- Енергетична безпека України в нових умовах
- Роль РНБО та Мінекономіки у забезпеченні безпеки
- Методологія оцінки рівня економічної безпеки (Мінекономіки)

Тема 4.3 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Оцінка рівня економічної безпеки України за ключовими індикаторами (фінансова безпека, зовнішньоекономічна безпека, боргова безпека): розрахунок та порівняння з пороговими значеннями.

Завдання 2. Аналіз тіньової економіки України за методологією Мінекономіки: динаміка, галузева структура, основні причини. Розробка заходів детінізації.

Завдання 3. Кейс: оцінка ризиків для економічної безпеки України в умовах збройного конфлікту — втрати виробничого та інфраструктурного потенціалу, заходи компенсації та адаптації.

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання підручника: Тульчинська С. О. та ін. «Національна економіка» — розділ «Безпека національної економіки»
- Підготовка аналітичної записки: «Економічна безпека України в умовах воєнного стану: виклики та механізми забезпечення»
- Ознайомлення з Методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України (Наказ Мінекономіки): me.gov.ua
- Аналіз Звіту щодо тіньової економіки в Україні (Мінекономіки, актуальний): me.gov.ua

Очікуваний результат: студент вміє оцінювати рівень економічної безпеки за індикаторами, ідентифікувати загрози та розробляти заходи щодо забезпечення безпеки національної економіки.

Тема 4.4 — Лекційний матеріал

Повоєнне відновлення та стратегічний розвиток національної економіки

Лекція 21 (2 год.): Економічні наслідки збройного конфлікту: оцінка прямих збитків (KSE Institute), непрямих втрат (падіння ВВП, демографічні зміни, зруйнована інфраструктура). Світовий досвід повоєнного відновлення: план Маршалла, відбудова Японії, Південна Корея. Концепція відновлення Ukraine Recovery Plan: пріоритетні сектори, джерела фінансування (Фонди ЄС, МВФ, Світовий банк, донорські конференції).

Стратегічне планування розвитку економіки: Стратегія сталого розвитку України. Цілі сталого розвитку ООН (SDG) та їх імплементація. Державне прогнозування та програмування. Цифровізація як стратегічна пріоритетність. Роль євроінтеграції у стратегічному розвитку.

Ключові питання

- Оцінка прямих і непрямих збитків від збройної агресії
- Досвід повоєнного відновлення економіки в різних країнах
- Ukraine Recovery Plan: структура та пріоритети
- Джерела та механізми фінансування відновлення
- Цілі сталого розвитку та їх роль у стратегічному плануванні
- Роль ЄС, МВФ та Світового банку у відновленні
- Цифрова трансформація як складова стратегії розвитку

Тема 4.4 — Практичне заняття та СРС

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз оцінок збитків від війни за даними KSE Institute та Світового банку: структура за секторами, регіонами, типами збитків. Розрахунок необхідних інвестицій для відновлення.

Завдання 2. Розробка пріоритетних напрямів відновлення обраного сектору економіки України (ІТ, енергетика, агропромисловий комплекс, транспорт): обґрунтування вибору, джерела фінансування, очікувані результати.

Завдання 3. Підсумкова дискусія: «Які стратегічні пріоритети розвитку національної економіки України є найважливішими в контексті євроінтеграції та цифрової трансформації?»

Самостійна робота (6 год.)

- Опрацювання навчального посібника: Грушко С. М. та ін. «Економіка відновлення» — Університет «КРОК», 2023
- Підготовка комплексного аналітичного завдання: «Стратегія відновлення та розвитку національної економіки України: пріоритети, джерела, очікувані результати» (10–12 слайдів)
- Аналіз Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA) Світового банку для України: worldbank.org
- Систематизація матеріалу всього курсу для підготовки до підсумкового контролю (заліку)

Очікуваний результат: студент вміє оцінювати масштаби та наслідки збройного конфлікту для економіки, аналізувати концепції відновлення та розробляти пропозиції щодо стратегічного розвитку національної економіки.

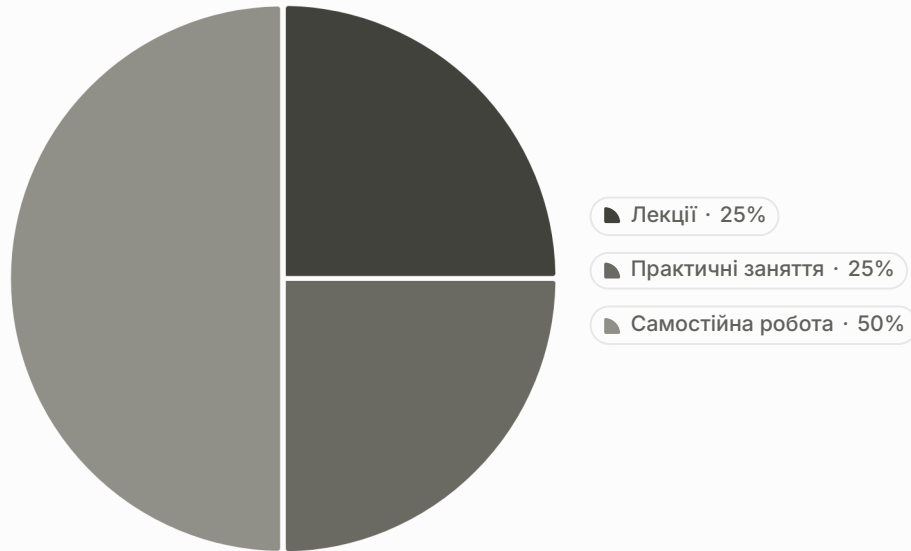
Розподіл навчального часу – 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	СРС (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Нац. економіка: поняття та показники	4	2	6
	Тема 1.2 – Економічна система	2	2	6
	Тема 1.3 – Економічне зростання та циклічність	2	2	6
Модуль 2	Тема 2.1 – Сукупний попит і пропозиція	4	2	6
	Тема 2.2 – Ринок праці та безробіття	2	2	6
	Тема 2.3 – Інфляція та антиінфляційна політика	2	2	6
	Тема 2.4 – Бюджетно-податкова політика	4	2	6
Модуль 3	Тема 3.1 – Монетарна політика	4	2	6
	Тема 3.2 – Фінансовий ринок та інвестиції	2	2	6
	Тема 3.3 – Структурна та соціальна політика	2	2	6
	Тема 3.4 – Зовнішньоекономічна діяльність	2	2	6
Модуль 4	Тема 4.1 – Конкурентоспроможність	4	2	6
	Тема 4.2 – Інновації та цифрова трансформація	4	2	6
	Тема 4.3 – Економічна безпека держави	2	2	6
	Тема 4.4 – Відновлення та стратег. розвиток	2	4	6
Разом		30	30	60

Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Структура навчального часу

Коментар до розподілу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

Лекції — 30 год. (25%)

Системне подання ключового теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів з макроекономічної практики України.

Практичні — 30 год. (25%)

Відпрацювання навичок, розв'язання задач, аналіз кейсів, дискусії та захист аналітичних проектів з національної економіки.

Самостійна робота — 60 год. (50%)

Поглиблене вивчення, підготовка завдань, робота з джерелами. Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни**.

Самостійна робота студентів — Детальний опис

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з національної економіки (Тульчинська та ін., 2024), нормативно-правовими актами (Бюджетний кодекс, Закон про НБУ, Угода про асоціацію з ЄС), науковими статтями у фахових виданнях. Студент конспектує ключові положення, порівнює підходи різних авторів.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань (ВВП, мультиплікатори, ІСЦ, показники ринку праці); аналітичних завдань (структура економіки, бюджет, платіжний баланс); творчих завдань — есе, аналітичні записки, міні-дослідження з актуальних питань стану та розвитку національної економіки.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів: НБУ (bank.gov.ua), Держстату (ukrstat.gov.ua), Мінекономіки (me.gov.ua), Мінфіну (mof.gov.ua), Верховної Ради (zakon.rada.gov.ua), МВФ (imf.org), Світового банку (worldbank.org). Аналіз звітів, пошук актуальних статистичних даних.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять (опрацювання умов задач, повторення теорії); підготовка до тестувань (ключові терміни, формули); підготовка до контрольних робіт за кожним модулем (систематизація знань, типові задачі, аналітичні питання).

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру. Проводиться після кожної теми у формі тестування (10–15 питань) або усного опитування.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або аналітична записка, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз макроекономічних показників). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків. Проводиться після завершення кожного змістовного модуля.

3

Підсумковий контроль — Залік

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування (30–40 питань) та розв'язання 1–2 розрахункових задач. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали: **100-бальна система** з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Методи викладання

Викладання дисципліни «Національна економіка» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування, обліку та оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із макроекономічної практики України та ЄС; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Кейс-стаді

Аналіз реальних макроекономічних ситуацій (бюджетний дефіцит, монетарна криза, відновлення економіки); студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.

Практичні задачі

Розрахункові вправи за темами (ВВП, мультиплікатори, показники ринку праці, бюджетні розрахунки); відпрацювання алгоритмів розв'язання типових задач з національної економіки.

Дискусії

Обговорення актуальних проблем розвитку національної економіки України (відновлення, євроінтеграція, цифровізація, безпека); розвиток критичного мислення та аргументації.

Нормативні документи

Опрацювання Бюджетного кодексу, Закону про НБУ, Угоди про асоціацію з ЄС, методичних рекомендацій Мінекономіки; формування навичок роботи з нормативно-правовою базою.

Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, рефератів і презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку, аналізу та систематизації інформації з офіційних джерел.

Рекомендована література та ресурси

Підручники та навчальні посібники (2022–2024 рр.)

1

Тульчинська С. О., Кожемяченко О. О., Кузьмінська Н. Л., Шашина М. В.

Національна економіка : підручник для здобувачів ступеня бакалавра [Електронний ресурс]. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. — 8,82 Мбайт.

2

Тульчинська С. О., Покровська Н. М.

Макроекономіка: Практикум : навч. посіб. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. — 154 с.

3

Тульчинська С. О., Солосіч О. С., Костюнік О. В.

Секторальна економіка: конспект лекцій : навч. посіб. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. — 118 с.

4

Марченко В. М., Тульчинська С. О., Макалюк І. В. та ін.

Основи підприємницької діяльності : підручник. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. — 515 с.

5

Грушко С. М. та ін.

Економіка відновлення : навч. посіб. — Київ : Університет «КРОК», 2023. — 221 с.

6

Фісуненко Н. О., Альошина Т. В., Сидоров О. А., М'ячин В. Г.

Макроекономіка : навч. посіб. — Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. — 148 с.

7

Мельникова О.

Державне регулювання економіки : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня. — Харків : ХНПУ, 2023. — 105 с.

8

Корогодова О. О.

Національна економіка: практикум : навч. посіб. [Електронний ресурс]. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. — 80 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880>

9

Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.)

Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.

10

Стойко О. Я., Дема Д. І.

Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.

Нормативно-правова база

→

Бюджетний кодекс України

zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17

→

Закон «Про Національний банк України»

zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14

→

Закон «Про зайнятість населення»

zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17

→

Угода про асоціацію Україна–ЄС

zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

Офіційні ресурси та аналітичні джерела

Національний банк України bank.gov.ua	Державна служба статистики ukrstat.gov.ua
Міністерство економіки України me.gov.ua	Міністерство фінансів України mof.gov.ua
Міжнародний валютний фонд imf.org	Світовий банк / KSE Institute worldbank.org / kse.ua
Журнал «Економіка та суспільство» economyandsociety.in.ua	